

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Onderzoeksprogramma 2009 Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

26 november 2008

R a

Voorwoord

Met genoegen bied ik u hierbij het vierde onderzoeksprogramma van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam aan.

Met uitvoering van dit programma voor onderzoek in 2009 verwachten wij een relevante bijdrage te kunnen leveren aan het (verbeteren van) het functioneren van het bestuur van de acht bij de rekenkamer aangesloten stadsdelen: Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Slotervaart, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel. In het bijzonder willen we met dit programma de raden van deze acht stadsdelen van dienst zijn, door hen zodanig van informatie te voorzien dat zij nog beter in staat zijn om hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen.

Wij zien er nu reeds naar uit de resultaten van de twee voor 2009 geprogrammeerde onderzoeken, namelijk het benchmarkonderzoek naar de brede scholen en het onderzoek naar armoedebeleid, aan u te presenteren. Dit geldt ook voor de in 2009 geprogrammeerde vervolgonderzoeken naar schuldhulpverlening en jeugdbeleid.

dr. V.L. Eiff
directeur Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

R a

Samenvatting

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (vervolg: rekenkamer) is op 1 januari 2006 ingesteld en per die datum van start gegaan. De rekenkamer verricht onderzoek voor acht stadsdelen in Amsterdam: Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Slotervaart, Westerpark, Zeeburg en ZuiderAmstel. De rekenkamer onderzoekt vanuit een onafhankelijke positie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het dagelijks bestuur, het beleid en de stadsdeelorganisatie. Door onderzoek wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan het verbeteren van het functioneren van bestuur, beleid en organisatie.

De rekenkamer voert dit jaar twee onderzoeken uit. Beide onderzoeken zijn benchmarkonderzoeken waarvan één onderzoek betrekking heeft op alle acht stadsdelen en één op, in beginsel, zes stadsdelen. De rekenkamer komt tot de selectie van onderwerpen voor onderzoek door een verkenning van mogelijke onderwerpen. Die worden vervolgens beoordeeld op een aantal criteria. De rekenkamer wil in 2009 de volgende twee onderzoeken uitvoeren:

1. Een benchmarkonderzoek onder acht stadsdelen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ontwikkeling van brede scholen.
2. Een benchmarkonderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het armoedebeleid bij, in beginsel, zes stadsdelen: de Baarsjes, Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Westerpark en Zuideramstel .

Naast deze twee onderzoeken levert de rekenkamer in 2009 twee vervolgonderzoeken op. Het betreft een vervolgonderzoek naar schuldhulpverlening in Bos en Lommer. Daarnaast voert de rekenkamer in 2009 een vervolgonderzoek uit naar het jeugdbeleid in acht stadsdelen. Dit jaar voert de rekenkamer geen quick scan onderzoeken naar de jaarrekeningen uit.

R a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Uitgangspunten	9
1.2	Leeswijzer	9
2	Activiteiten rekenkamer	11
2.1	Werkwijze	11
2.2	Selectie	13
2.3	Overige activiteiten	14
3	Onderzoeken	15
3.1	Onderzoek 1: Brede Scholen	15
3.2	Onderzoek 2: Armoedebeleid	16
Bijlage 1 – Onderzoeksproces		19
Bijlage 2 – Groslijst		25
Bijlage 3 – Leden van de klankbordgroep		31

R a

1 Inleiding

1.1 Uitgangspunten

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (in het vervolg rekenkamer) legt jaarlijks een onderzoeksprogramma voor ter kennisname aan de acht stadsdeelraden. Dit onderzoeksprogramma gaat in op de onderzoeken die de rekenkamer in 2009 wil uitvoeren.

Het streven van de rekenkamer is om de beschikbare onderzoekscapaciteit te verdelen over de algemene aandachtsgebieden van de rekenkamer, te weten: doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid/financieel beheer. Praktisch betekent dit dat de rekenkamer kiest voor een onderzoeksprogramma waarbij het accent in het onderzoek afwisselend ligt op de beleidseffectiviteit (inclusief doelmatigheid) respectievelijk op de rechtmatigheid, het gevoerde financieel beheer en bedrijfsvoering.

In dit onderzoeksprogramma zijn de onderzoeksactiviteiten opgenomen, die de rekenkamer in 2009 wil uitvoeren. Deze omvatten in de eerste plaats de twee nieuwe onderzoeken, die de rekenkamer dit jaar wil uitvoeren. Daarnaast zijn de overige activiteiten van de rekenkamer opgenomen.

De stadsdelen hebben de mogelijkheid om verzoeken voor onderzoek tot de rekenkamer te richten, waardoor - indien de rekenkamer deze verzoeken honoreert - rekening moet worden gehouden met afwijkingen in de onderzoeksprogrammering.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de activiteiten van de rekenkamer in 2009 beschreven. Daarbij wordt ingegaan op de werkwijze en selectie van de onderzoeksonderwerpen voor 2009 en de overige activiteiten die de rekenkamer in 2009 uitvoert. In het derde hoofdstuk werkt de rekenkamer de twee geselecteerde onderzoeksonderwerpen nader uit. In bijlage 1 is te vinden hoe het onderzoeksproces is opgebouwd. In bijlage 2 is de groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen opgenomen. Bijlage 3 bevat de samenstelling van de klankbordgroep.

R a

2 Activiteiten rekenkamer

Gelet op de structurele begroting van de rekenkamer (€ 340.000) zijn per jaar ongeveer 425 onderzoeksdagen beschikbaar (prijspeil 2008) voor de activiteiten van de rekenkamer. Naast het doen van onderzoek worden de dagen besteed aan het opstellen van het onderzoeksprogramma (inclusief het monitoren van bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen), het voeren van bestuurlijk overleg en 'nazorg' na oplevering van een onderzoek (presentatie en discussie met de stadsdeelraadsleden). Door het wegvallen van stadsdeel Zuidoost is de structurele begroting van de rekenkamer verminderd. De rekenkamer heeft daarom besloten in 2009 één benchmarkonderzoek in alle acht stadsdelen uit te voeren en één onderzoek, waarbij in beginsel zes stadsdelen worden betrokken. Daarnaast heeft de rekenkamer capaciteit voor het uitvoeren van andere onderzoeksproducten zoals vervolgonderzoek en (incidentele) quick-scans. Voor het komende jaar heeft de rekenkamer er voor gekozen naast de twee genoemde onderzoeken een deel van de capaciteit in te zetten voor het uitvoeren van vervolgonderzoeken.

2.1 Werkwijze

De rekenkamer onderscheidt vijf stappen bij het opstellen van het onderzoeksprogramma. Hieronder zijn deze vijf stappen opgenomen.

Raadplegen van diverse informatiebronnen

De rekenkamer heeft vanuit meerdere kanten informatie ingewonnen over mogelijke onderzoeksonderwerpen:

- Schriftelijke informatiebronnen over het beleid en bestuur van de acht stadsdelen, zoals programmakkoorden, programmabegrotingen, jaarverslagen en verslagen van stadsdeelraadsvergaderingen. Hierbij is ook het bestuursakkoord tussen centrale stad en stadsdelen betrokken;
- Aan de stadsdeelraden is een groslijst van mogelijke onderwerpen voorgelegd. In de Klankbordgroep Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam, waarin afgevaardigde raadsleden van de acht stadsdelen zitting hebben, is de groslijst besproken.

Opstellen groslijst

Om te komen tot het onderzoeksprogramma is een groslijst met mogelijke onderwerpen opgesteld. Voor een deel is daarbij gebruik gemaakt van de geactualiseerde groslijst van vorig jaar. De groslijst kent onderwerpen die 1) betrekking hebben op door de stadsdelen vastgesteld beleid en 2) waar een directe en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is. Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek-bestuurlijke invloedssfeer van het stadsdeel liggen¹. In de groslijst is een onderscheid gemaakt tussen een A-lijst (onderwerpen die een reële

¹ De rekenkamer zet niet in op de meer intern gerichte onderzoeken naar het functioneren van organisatie-onderdelen of de bedrijfsvoering zoals het College van B&W of het Dagelijks Bestuur die conform artikel 213A van de Gemeentewet dient uit te voeren. Wel kan zij in haar onderzoeken van de uitkomsten hiervan gebruik maken.

kans maken om in het programma te worden opgenomen) en een B-lijst (onderwerpen die minder prioriteit hebben). De groslijst is opgenomen in bijlage 2.

Advies klankbordgroep

Een belangrijk element bij het opstellen van het onderzoeksprogramma vormt de Klankbordgroep Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (kortweg: klankbordgroep). In de klankbordgroep worden de stadsdelen vertegenwoordigd door een afgevaardigde uit de stadsdeelraad. De klankbordgroep komt enkele malen per jaar bijeen en adviseert over het onderzoeksprogramma en draagt eventueel andere onderwerpen voor onderzoek aan.

Selecteren van onderzoeksonderwerpen voor onderzoeksprogramma

Bij het selecteren van onderzoeksonderwerpen vanuit de groslijst zijn vervolgens vier criteria gehanteerd waaraan onderwerpen in de visie van de rekenkamer moeten voldoen om voor onderzoek in aanmerking te komen. De criteria worden onderstaand toegelicht.

Tabel 2.1 - Selectiecriteria onderzoeksonderwerpen

Criterium	Toelichting
Risicodragendheid	Aan het onderwerp zijn risico's op het gebied van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het stadsdeelbeleid verbonden
Substantieel belang	Het onderwerp heeft een substantieel politiek, financieel en/of maatschappelijk belang. Het politieke belang van een onderwerp is gelegen in de mate waarin het onderwerp op de politieke agenda staat. Van een substantieel financieel belang is sprake als er hoge uitgaven met het onderwerp gepaard gaan of als er relatief veel financiële transacties plaatsvinden. Het maatschappelijk belang komt voort uit de functie die een onderwerp vervult in de bredere maatschappelijke context en/of de impact die een onderwerp heeft op burgers, verenigingen, ondernemers/bedrijven en/of maatschappelijke instellingen. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om incidenten
Urgentie	Het onderwerp is dermate actueel dat het juist in 2008 onderzocht moet worden
Toegevoegde waarde	De rekenkamer levert door haar onderzoek nieuwe informatie op die voorheen niet voorhanden was en/of kan bij het onderzoek gebruik maken van haar unieke positie en mogelijkheden

2.2 Selectie

In de groslijst, die aan de stadsdeelraden is voorgelegd, zijn in totaal 20 onderwerpen opgenomen. Deze onderwerpen in de groslijst zijn uiteenlopend van aard en reikwijdte. Om tot een goede onderwerpselectie te komen, heeft de rekenkamer een risicoanalyse (weging) toegepast op de groslijst. Hiervoor zijn de criteria zoals beschreven in tabel 2.1 gehanteerd. De criteria bepalen in welke mate een onderwerp geschikt is om in 2009 door de rekenkamer te worden onderzocht.

Bij de uiteindelijke selectie is het van belang dat het onderzoeksprogramma wordt gekenmerkt door diversiteit, zowel in beleidsterrein als in focus op doeltreffendheid, doelmatig en rechtmatigheid. Op basis van deze selectie komt de rekenkamer tot de volgende onderzoeksonderwerpen (zie ook tabel 2.2.):

1. Een benchmarkonderzoek onder acht stadsdelen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid bij de ontwikkeling van brede scholen.
2. Een onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het armoedebeleid in zes stadsdelen: de Baarsjes, Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Westerpark en Zuideramstel.

Tabel 2.2 – Overzicht van onderzoeksonderwerpen

Onderwerp	Beleidssterrein	Onderzoeksdoelstelling	Stadsdelen
Brede Scholen	Onderwijs	Doeltreffendheid en doelmatigheid	Alle acht stadsdelen
Armoedebeleid	Arbeid en Inkomen	Doeltreffendheid en doelmatigheid	Zes stadsdelen

Bij de afweging die door de rekenkamer is gemaakt over de in de groslijst genoemde onderwerpen kan het volgende worden opgemerkt. In het A-deel van de groslijst (onderwerpen die qua prioriteit de meeste kans maken) zijn zeven onderwerpen opgenomen, waarvan er vijf zijn afgevallen. Eén hiervan is afgevallen, omdat er hiervoor weinig belangstelling bestond bij de stadsdeelraden (consensusvoorzieningen). Van een ander (parkeerbeleid) bleek dat de specifieke vraagstelling tussen de stadsdelen nogal uiteen liep. Het onderwerp buurtgericht werken heeft veel raakpunten met twee onderzoeken die de rekenkamer in 2008 heeft geprogrammeerd (dagelijks onderhoud openbare ruimte (benchmark) en handhaving van de openbare ruimte).

Voor de onderwerpen publieke dienstverlening en segregatie op basisscholen bestond enige belangstelling bij stadsdelen, maar geen breed gedeelde belangstelling.

2.3 Overige activiteiten

Naast de twee reguliere onderzoeken, die de rekenkamer uitvoert, is een aantal andere activiteiten van de rekenkamer te noemen. Het gaat hierbij om verzoekonderzoeken, quick-scans en vervolgonderzoeken.

2.3.1 Verzoekonderzoeken

Naast de onderwerpen die door de rekenkamer aangedragen worden is er ook de mogelijkheid voor de stadsdelen verzoeken tot onderzoeken in te dienen. Deze onderzoeken vallen in de regel niet binnen het reguliere budget maar worden apart door het stadsdeel gefinancierd. Op dit moment zijn dergelijke verzoekonderzoeken voor 2009 nog niet ingediend.

2.3.2 Quick-scan jaarstukken

In 2007 en 2008 is door de rekenkamer een quick-scan uitgevoerd naar de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie in de jaarstukken 2006, respectievelijk 2007, van de stadsdelen. Beide quick-scans zijn aangevuld met een benchmark, waarin de jaarstukken van de stadsdelen zijn vergeleken.

Door de vertegenwoordigers van de stadsdelen in de klankbordgroep is aangegeven dat er wisselende waardering bestaat voor de genoemde producten bij raadsleden. Door sommige deelraden zijn de quick-scans nuttig genoemd. Enkele deelraden zien echter een (gedeeltelijke) dubbelling met het werk van accountants en van de rekeningcommissies.

De rekenkamer heeft mede hierom besloten niet meer elk jaar een quick-scan van de jaarstukken uit te voeren. Zodoende wordt in 2009 een dergelijke quick-scan niet uitgevoerd.

2.3.3 Vervolgonderzoeken

In een vervolgonderzoek gaat de rekenkamer na wat er is gebeurd met de aanbevelingen, die de rekenkamer heeft gedaan. Dit gebeurt in de regel één tot anderhalf jaar na publicatie van het hoofdonderzoek. De rekenkamer voert echter niet voor alle onderzoeken vervolgonderzoeken uit, bijvoorbeeld indien het dagelijks bestuur zelf uitvoerig rapporteert over de voortgang van de aanbevelingen.

In het begin van 2009 wordt het eerste vervolgonderzoek voor de stadsdelen afgerond. Dat is een vervolg naar het benchmarkonderzoek gemeentelijke tarieven, dat in het onderzoeksprogramma van 2008 is opgenomen. Daarnaast wordt in 2009 een vervolgonderzoek uitgevoerd naar het onderzoek schuldhulpverlening dat in oktober 2007 is gepubliceerd. Dit onderzoek is uitgevoerd in de stadsdelen Bos en Lommer en Zuidoost. Het vervolgonderzoek heeft alleen betrekking op stadsdeel Bos en Lommer. Ook voert de rekenkamer in 2009 een vervolgonderzoek uit naar het benchmarkonderzoek jeugdbeleid in de acht stadsdelen. Dit onderzoek is in mei 2008 gepubliceerd.

3 Onderzoeken

In dit hoofdstuk worden de geselecteerde onderzoeken toegelicht. In de toelichting wordt een korte schets gegeven van de context, het doel van het onderzoek, de voorlopige onderzoeksvragen en de uitvoeringsperiode.

3.1 Onderzoek 1: Brede Scholen

Korte schets context

De ontwikkeling van brede scholen is één van de speerpunten van het stedelijke beleidskader Jong Amsterdam. De ontwikkeling van brede scholen moet een bijdrage leveren aan de brede talentontwikkeling voor de jeugd. De uitvoering hiervan wordt grotendeels door de stadsdelen gedaan. De centrale stad heeft hierbij een ondersteunende rol.

Per 1 augustus 2007 zijn scholen, door de motie van Aartsen/Bos verplicht om voor-, tussen- en naschoolse opvang tussen 07.30 uur en 18.30 uur aan te bieden aan ouders die hieraan behoefte hebben. Eén van de manieren waarop dit kan worden vormgegeven is via de ontwikkeling van een brede school. Deze motie heeft daarom een versnellende werking op de ontwikkeling van brede scholen.

Een brede school is een samenhangend netwerk van toegankelijke en goede voorzieningen voor kinderen, ouders en buurt, met de school als middelpunt. Bij het ontwikkelen van een brede school zijn verschillende partijen betrokken, zoals het stadsdeel, het schoolbestuur, welzijnsinstellingen, kinderopvang, sportverenigingen, zorginstellingen en culturele instellingen.² De rol van het stadsdeel is voornamelijk om ervoor te zorgen dat de betrokken partijen met elkaar gaan samenwerken. De manier waarop de samenwerking tussen de partijen vorm wordt gegeven kan per situatie verschillen. Dit heeft te maken met de behoefte van de kinderen, ouders en de omgeving waarin de school zich bevindt. Dat betekent dat het stadsdeel coördineert, regisseert en faciliteert. Faciliteren kunnen de stadsdelen door het verlenen van subsidies of het zorgen voor goede huisvesting.

Een lastige kwestie waar stadsdelen onder meer mee te maken kunnen krijgen zijn afspraken met betrekking tot het beheer, eigendom en exploitatie van de huisvesting van brede scholen en het realiseren van een sluitende begroting. Het is belangrijk dat hierover goede afspraken worden gemaakt tussen de betrokken partijen. De manieren waarop dit gedaan kan worden is verschillend. Wat betreft het beheer kan gekozen worden voor gesplitst beheer waarbij de gebruikers zorgen voor het beheer van hun deel van het gebouw of voor gebundeld beheer dat gezamenlijk wordt geregeld door de betrokken partijen. Voor een sluitende begroting kan gezocht worden naar financiering

---

² Oberon/Sardes (i.o Min OCW), Brede scholen in Nederland, 'Handboek brede school', Utrecht, oktober 2007.

via huisvestingsmiddelen onderwijs, publiek-private samenwerking of eigen middelen van de stadsdelen.

Doel van het onderzoek

Het doel van dit benchmarkonderzoek is om de acht stadsdelen te vergelijken in de doeltreffendheid en doelmatigheid bij de ontwikkeling van brede scholen. De bedoeling is dat leereffecten optreden voor de stadsdelen, waardoor de aanpak kan worden verbeterd.

Voorlopige onderzoeksvragen

- Wat zijn de doelen van de stadsdelen met het ontwikkelen van brede scholen?
- Hoe ver zijn de stadsdelen bij de ontwikkeling van brede scholen?
- Welke verschillen zijn er tussen de stadsdelen in de aanpak bij brede schoolontwikkeling?
- Hoe is de financiering voor brede scholen geregeld en zijn hiertussen verschillen tussen de stadsdelen?
- Hoeveel leerlingen, ouders en buurtbewoners maken gebruik van de voorzieningen die door de brede school worden aangeboden?

Uitvoeringsperiode

Vanwege de complexiteit van het onderwerp en omdat het een benchmark onderzoek betreft bij acht stadsdelen is dit een relatief groot onderzoek. Dit betekent dat dit een onderzoek een lange doorlooptijd heeft. Het onderzoek wordt naar verwachting uitgevoerd vanaf april 2009 en wordt in het najaar 2009 gepubliceerd.

3.2 Onderzoek 2: Armoedebeleid

Korte schets context

Het armoedebeleid wordt in de gemeente Amsterdam hoofdzakelijk bepaald door de centrale stad. Het beleid is gericht op huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Instrumenten die worden aangeboden om de armoede te bestrijden zijn onder meer bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, knipkaart, stadspas, pc-vergoeding en scholierenvergoeding. De uitvoering van het aanbod van deze instrumenten wordt gedaan door de Dienst Werk en Inkomen. De stadsdelen kunnen het armoedebeleid versterken of aanvullen. De rol van de stadsdelen is met name gericht op preventie en het zorgen voor een vroegtijdige doorverwijzing van burgers naar de juiste instanties. De stadsdelen doen dit via voorlichting en de zogenaamde 'eropaf' methode. Daarnaast kunnen stadsdelen particuliere initiatieven gericht op bieden van hulp aan mensen met een sociaal minimum inkomen ondersteunen, hierbij kan gedacht worden aan voedselbanken of supermarkten voor minima.

De rekenkamer kiest ervoor dit onderzoek uit te voeren in zes stadsdelen. Door de stadsdeelraden van de Baarsjes, Oud-West, Westerpark en, Zuideramstel is aangegeven behoefte te hebben aan een onderzoek op dit onderwerp. Uit de armoedemonitor 2008 blijkt dat in de stadsdelen Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer het aandeel minimahuishoudens in het stadsdeel het hoogst is. De rekenkamer betreft daarom ook deze twee stadsdelen bij dit onderzoek.

Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoering van het armoedebeleid van te stadsdelen te beoordelen. Daarnaast gaat de rekenkamer op zoek naar stadsdelen die een innovatieve en effectieve aanpak op dit terrein hebben gevonden. De rekenkamer beoogt hiermee een leereffect voor de stadsdelen te bereiken.

Voorlopige onderzoeksvragen

- Welke (extra) maatregelen nemen de stadsdelen op het gebied van armoedebeleid?
- Welke maatregelen nemen de stadsdelen om de burgers te bereiken?
- Zijn deze maatregelen effectief?
- Worden de maatregelen efficiënt uitgevoerd?
- Zijn er bij de stadsdelen innovatieve maatregelen genomen die in de andere stadsdelen kunnen worden toegepast?

Uitvoeringsperiode

Dit onderzoek wordt in de tweede helft van 2009 uitgevoerd.

R a

Bijlage 1 – Onderzoeksproces

1. Algemeen

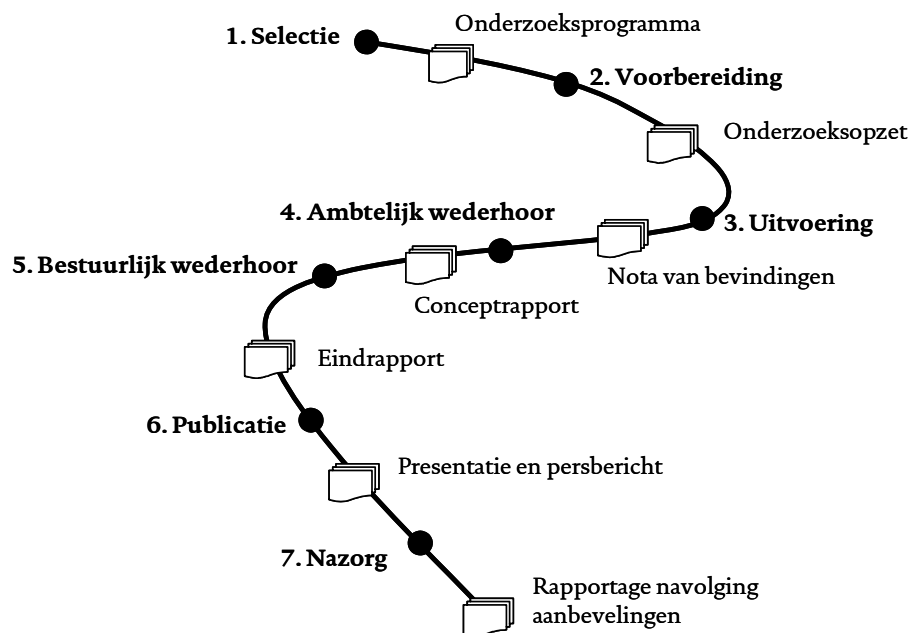
De belangrijkste producten van de rekenkamer zijn de onderzoeksrapporten, waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn neergelegd. Deze rapporten komen tot stand door een onderzoekproces dat bestaat uit zeven stappen die elk tot een (tussen)product leiden, te weten (zie onderstaande tabel).

Tabel B.1 - Onderzoeksproces

Stap	Onderzoeksproces	Product
1.	Selectie van onderwerpen	Onderzoeksprogramma
2.	Vorbereiding van het onderzoek	Onderzoeksopzet
3.	Uitvoering van het onderzoek	Nota van bevindingen
4.	Ambtelijk wederhoor	Conceptrapport
5.	Bestuurlijk wederhoor	Eindrapport
6.	Publicatie	Presentatie en persbericht
7.	Nazorg	Rapportage over navolging aanbevelingen

Onderstaand zijn de zeven onderzoeksstappen schematisch weergegeven.

Figuur B.1 - Onderzoeksproces

Navolgend wordt een korte toelichting gegeven op de zeven onderzoekstappen.

Stap 1. Selectie

Er is een groot aantal onderwerpen dat in aanmerking komt voor onderzoek door de rekenkamer. Eerst wordt een groslijst met mogelijke onderwerpen opgesteld. Het gaat dan om onderwerpen:

- Die betrekking hebben op door de gemeente vastgesteld beleid;
- Waar een directe en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is.

Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek bestuurlijke invloedssfeer van de gemeente liggen. Vervolgens wordt uit de groslijst een keuze gemaakt. Bij deze selectie hanteren we de volgende criteria³:

- Risicodragendheid met betrekking tot doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid;
- Substantieel politiek, financieel en/of maatschappelijk belang;
- Urgentie;
- Toegevoegde waarde rekenkamer.

De selectie van onderwerpen mondt uit in een onderzoeksprogramma.

Stap 2. Voorbereiding

Een onderzoek van de rekenkamer start met het nader specificeren en afbakenen van het onderwerp. Deze stap resulteert in een onderzoeksopzet, waarin onder meer aandacht wordt geschonken aan:

- Doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen;
- Normen waaraan wordt getoetst om tot een oordeel te komen;
- Onderzoeksaanpak en planning.

De onderzoeksopzet wordt ter kennisname toegestuurd aan de stadsdeelraad, het Dagelijks Bestuur, de directeuren van de in het onderzoek betrokken afdelingen van de stadsdelen en eventuele externe organisaties⁴ waar het onderzoek zich op richt. Mede aan de hand van de onderzoeksopzet worden met de betrokken gemeenteonderdelen afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het aanleveren van de gegevens, de te interviewen personen en de planning van het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor.

Stap 3. Uitvoering

Bij uitvoering van het onderzoek verzamelen de onderzoekers gegevens via bijvoorbeeld dossier- en documentenonderzoek, interviews en enquêtes. Indien de rekenkamer van mening is over voldoende informatie te beschikken om de onderzoeksvragen onderbouwd te kunnen beantwoorden, stelt zij een nota van

---

³ Zie tabel 2.1 voor een nadere toelichting van de criteria.

⁴ Aan externe organisaties wordt op vrijwillige basis gevraagd aan het onderzoek mee te werken.

bevindingen op. De nota van bevindingen bevat de feitelijke onderzoeksbevindingen en conclusies die daar uit voortvloeien.

Stap 4. Ambtelijk wederhoor

De rekenkamer zendt de nota van bevindingen aan de verantwoordelijke ambtenaren met het verzoek om commentaar op feitelijke onjuistheden. Hiervoor hanteert de rekenkamer een reactietermijn van twee weken. Na afloop hiervan verwerkt de rekenkamer het eventuele ambtelijke commentaar op de bevindingen en stelt op basis hiervan het conceptrapport op. Dit bevat naast de bevindingen ook de algemene conclusies en aanbevelingen.

Stap 5. Bestuurlijk wederhoor

Het conceptrapport wordt voorgelegd aan de betrokken bestuurders met het verzoek te reageren. Ook hier hanteert de rekenkamer een reactietermijn van twee weken. De bestuurlijke reactie en een eventueel nawoord daarop van de rekenkamer worden integraal in het eindrapport opgenomen.

Stap 6. Publicatie

De rekenkamer maakt het eindrapport inclusief bestuurlijke reactie en nawoord openbaar. De rekenkamer presenteert het rapport presenteren aan de Klankbordgroep rekenkamer stadsdelen Amsterdam en aan de stadsdeelraden. In voorkomende gevallen zal een persconferentie worden gehouden en andere vormen van presentatie worden toegepast. De belangrijkste 'afnemer' van de rapporten van de rekenkamer is de stadsdeelraad, maar ook het Dagelijks Bestuur, de inwoners van de stadsdelen en de media zijn belangrijke afnemers.

Stap 7. Nazorg

De rekenkamer beoordeelt na publicatie de geleverde kwaliteit van het onderzoek als onderdeel van de interne kwaliteitsbewaking. Ook in extern opzicht is er sprake van nazorg doordat de rekenkamer na verloop van tijd inventariseert welk gevolg er aan het onderzoek is gegeven. Het gaat daarbij om beantwoording van de volgende vragen:

- Waartoe heeft de behandeling van het rapport in de stadsdeelraad geleid?
- Welke toezeggingen heeft het DB gedaan?
- Welke maatregelen hebben de gemeentelijke diensten genomen en welke effecten heeft dit gehad?

De rekenkamer neemt de resultaten van de nazorg op in haar jaarverslag of in een afzonderlijke rapportage.

2. Focus in het onderzoek

Gelet op de taken, neergelegd in de verordeningen van de stadsdelen, zal de rekenkamer bij haar onderzoek aandacht schenken aan doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Hierbij komen drie algemene vragen aan de orde:

- Heeft men bereikt wat men wilde bereiken?
- Heeft men gedaan wat men moest doen en heeft men dat gedaan volgens de regels die daarvoor gelden?
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Ongeacht of het nu om onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid gaat, is er in het onderzoek van de rekenkamer telkens een aantal ‘vaste’ onderdelen waarover de rekenkamer zich uitspreekt. Deze onderdelen hangen samen met het verloop van het beleidsproces:

- Beleidsformulering:
  - a. Zijn de doelen specifiek, meetbaar en realistisch geformuleerd?
  - b. Zijn de doelen onderling consistent en consistent met ander beleid?
  - c. Op welke wijze geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende rol?
- Uitvoering:
  - a. Sluiten de beoogde acties en het ingezette instrumentarium aan op de doelen van het beleid?
  - b. Zijn de kwaliteit van de organisatie en de ingezette middelen (in geld en personeel) voldoende om de doelen te bereiken?
  - c. Worden de beoogde acties gerealiseerd?
  - d. Zijn regels en procedures beschikbaar, en zijn deze helder en toepasbaar?
  - e. Worden de regels en procedures nageleefd?
  - f. Is de kwaliteit van de planning & control en het financiële beheer voldoende?
  - g. Is de aansturing van de uitvoering adequaat?
  - h. Wordt de tijdige start en de voortgang van de uitvoering actief bewaakt?
  - i. Voldoet de samenwerking binnen en buiten de gemeente?
- Doelbereiking:
  - a. Zijn de beoogde beleidsprestaties gerealiseerd?
  - b. Zijn de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?
  - c. Treden er neveneffecten op?
  - d. Wat is de relatie tussen de beleidsprestaties en de maatschappelijke effecten (de effectiviteit)?
- Informatievoorziening.
  - a. Is de informatie over de uitvoering, de resultaten en de inzet van financiële middelen juist en volledig? Wordt deze informatie tijdig geleverd?
  - b. Wat is de kwaliteit en beschikbaarheid van evaluatieresultaten, en in welke mate worden deze benut?
  - c. Is de informatievoorziening aan de gemeenteraad toegesneden op de informatiebehoefte, en op welke wijze geeft de gemeenteraad invulling aan zijn controlerende rol?

In elke onderzoeksopzet spitst de rekenkamer deze vragen toe op het betreffende onderwerp. Daarbij wordt tevens aangegeven op basis van welke normen de rekenkamer tot oordelen komt en welke bronnen ze daarbij gebruikt.

De onderzoeken van de rekenkamer zijn weliswaar openbaar, maar de rekenkamer betracht de grootst mogelijke zorgvuldigheid met de privacy van de gegevens van de betrokken functionarissen. Bij deze benadering past een beleid waarbij gecontroleerden niet bij naam in de rapporten van rekenkamer zullen worden vermeld. Indien bevindingen op persoonsniveau moeten worden weergegeven, kiest de rekenkamer voor het benoemen van de functiebenaming.

R a

Bijlage 2 – Groslijst

Deze groslijst bestaat uit drie tabellen:

1. een overzichtstabel met de onderwerpen en de stadsdelen die daar mogelijk bij betrokken kunnen zijn;
2. A-lijst van onderwerpen die volgens de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam een reële kans maken om in het onderzoeksprogramma 2009 te komen;
3. B-lijst van andere mogelijke onderwerpen die volgens de rekenkamer minder prioriteit hebben.

1. Overzichtstabel

Onderstaande tabel geeft aan voor welke stadsdelen een onderzoeksonderwerp interessant kan zijn. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in onderwerpen voor een:

- benchmarkonderzoek in de acht stadsdelen;
- onderzoek in een paar stadsdelen;
- onderzoek specifiek in één stadsdeel.

Tabel 1- Overzicht van groslijstsonderwerpen en stadsdelen die erbij betrokken kunnen zijn

Groslijstsonderwerpen	Bos en Lommer	De Baarsjes	Geuzenveld-Slotermeer	Oud-West	Slotervaart	Westerpark	Zeeburg	Zuider Amstel
A-lijst								
1. Armoedebeleid	x	x	x	x	x	x	x	x
2. Buurtgericht werken	x	x	R	x	R	R	R	x
3. Consensusvoorzieningen	x	x	x	x	x	x	x	x
4. Ontwikkeling brede scholen	x	x	x	x	R	x	x	x
5. Parkeerbeleid	R	R	x	R	x	R	x	R
6. Publieke dienstverlening	x	x	x	x	x	x	x	x
7. Segregatie op basisscholen	x	x	x	x	x	x	x	x
B-lijst								
8. Aanbestedingen	x	x	x	x	x	x	x	x
9. Besteding stedelijke vernieuwingsgelden	x	x	x	x	x	x	x	x
10. Horecabeleid	x	x		x			x	x
11. Leerplicht/Schoolverzuim	x	x	x	x	x	x	x	x
12. Nieuwe stadsdeelkantoren	x	x	x	R	x	x	x	R
13. Onderwijshuisvesting	x	x	x	x	x	x	x	x
14. Ontwikkelingen voorschool	x	x	x	x	R	x	x	x
15. Reclamebeleid	x	x	x	x	x	x	R	R
16. Sociale pijler bij stedelijke vernieuwing		R			R			
17. Taaltrajecten oudkomers		R						
18. Vastgoedbeheer	x	x	R	R	x	x	R	x
19. Verzelfstandiging Openbaar onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x
20. Vorderingen, leningen en garanties	x	x	x	x	x	x	x	x
X = relevant voor dit stadsdeel								
R = in het bijzonder relevant voor dit stadsdeel								

2. De A-lijst

Tabel 2 geeft de groslijst van mogelijke onderwerpen voor een onderzoek. De A-lijst bevat zeven onderwerpen (in alfabetische volgorde) die volgens de rekenkamer Stadsdelen Amsterdam qua prioriteit grote kans maken om in het onderzoeksprogramma 2009 te komen. Het gaat om een aantal onderwerpen die zich lenen voor de benchmark (armoedebeleid, consensusvoorzieningen, ontwikkeling brede scholen, publieke (digitale) dienstverlening en segregatie op basisscholen) en twee onderwerpen die zich lenen voor stadsdeelspecifiek onderzoek in een of enkele stadsdelen (buurtgericht werken en parkeerbeleid)

Tabel 2 - A-lijst met mogelijke onderwerpen onderzoeken

Onderwerp	Toelichting
1. Armoedebeleid	In Amsterdam bestaat het armoedebeleid uit verschillende maatregelen waar de burgers gebruik van kunnen maken. Voorbeelden zijn schuldhulpverlening, knipkaartregeling, maatregelen voor dak- en thuislozen en subsidies aan voedselbanken Vragen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Worden er extra regelingen aangeboden boven op de bestaande centrale regelingen? 2. Welke rollen nemen de stadsdelen op zich in het armoedebeleid? 3. Welke aanpak bij de stadsdelen lijkt het meest effectief?
2. Buurtgericht werken/buurtbeheer	Het doel van buurtgericht werken is vaak is creëren een leefbare omgeving en het vergroten van samenhang in de buurt. Dit betreft meerdere beleidsterreinen. Inspraak en medewerking van buurtbewoners is voor het slagen ervan noodzakelijk. De stadsdelen geven het buurtgericht werken op hun eigen manier vorm. Onderdelen die hiermee te maken hebben zijn het instellen van buurtregisseurs, buurtbeheer, schoonmaakacties met de buurt, subsidies voor bewonerinitiatieven, inspraakavonden georganiseerd in de buurt en eenduidige communicatie naar bewoners. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Hoeveel geld wordt er ingezet voor buurtgericht werken? • Welke aanpak is er gekozen? • Hoe worden burgers geïnformeerd en bij het beleid betrokken? • Hoe effectief is het buurtgericht werken?
3. Consensusvoorzieningen	Consensusvoorzieningen zijn onderwijsvoorzieningen die door het stadsdeel aan basisscholen worden aangeboden. Het gaat om de volgende voorzieningen: leerlingvervoer, schoolzwemmen, kunstkijkuren, muziekluisterlessen, verkeersexamens, en schooltuinen. De scholen kunnen deze voorzieningen afnemen. Met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs zijn er veranderingen opgetreden in de organisatie van deze voorzieningen. Stadsdelen hebben een Verordening Materiële en Financiële gelijkstelling vastgesteld. Hierin is een basispakket aan voorzieningen opgenomen en daarnaast zijn stadsdelen vrij om ook andere voorzieningen aan te bieden, gefinancierd uit eigen middelen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Welke voorzieningen worden door de stadsdelen aangeboden? • Welke budgetten worden beschikbaar gesteld? • Welk aanbod wordt door de scholen afgenomen? • Hoeveel kinderen nemen deel aan de voorzieningen? • Hoe is de uitvoering geregeld? • Wat zijn de resultaten?
4. Ontwikkeling Brede Scholen	De ontwikkeling van brede scholen is een van de speerpunten van het stedelijke beleidskader Jong Amsterdam. Het vormgeven hiervan is een taak die grotendeels hoort bij de stadsdelen. Het opzetten van brede scholen is bij de stadsdelen in volle gang. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Welke beleidsdoelen zijn vastgesteld? • Hoe ver staat het met de uitvoering? • Wat besteden de stadsdelen eraan? • Welke voorzieningen worden geïntegreerd?

Onderwerp	Toelichting
5. Parkeerbeleid	De parkeerdruk in Amsterdam wordt steeds hoger. Veel stadsdelen verhogen de tarieven en zoeken naar mogelijkheden om bijvoorbeeld ondergronds parkeerplaatsen te realiseren. Een onderzoek kan zich richten op: <ul style="list-style-type: none"> In welke mate draagt het parkeerbeleid bij aan een verlaging van de parkeerdruk en/of de verkeersdruk? Of: Waarvoor worden de parkeergelden gebruikt?
6. Publieke dienstverlening	De BurgerServiceCode omschrijft de tien kwaliteitsnormen voor de nieuwe (digitale) relatie tussen burger en overheid. Zo weet de burger wat hij van de overheid mag verwachten, en de overheid wat haar te doen staat. Amsterdam heeft dit vertaald naar een servicecode Amsterdam. De stadsdelen stellen op basis daarvan hun eigen code vast. Een ander punt bij dit onderwerp is het landelijke streven om in 2008 65% van de dienstverlening aan de burger digitaal aan te bieden. En vanaf 1 juli 2008 moeten ook de bestemmingsplannen digitaal worden aangeboden. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Hoe is de kwaliteit van de (digitale) dienstverlening aan de burger bij de stadsdelen? Wat zijn de doorlooptijden verbonden aan de dienstverlening? Welke kosten zijn verbonden aan de (digitale) dienstverlening en is er sprake van een doelmatige werkwijze?
7. Segregatie op basisscholen	Op 28 juni 2007 hebben de centrale stad, stadsdelen en de schoolbesturen een convenant ondertekend om segregatie op basisscholen tegen te gaan. Wethouder Asscher heeft aangegeven dat dit tot op heden onvoldoende succesvol is gebleken en dat een andere aanpak gewenst is. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Wat doen stadsdelen eraan om de segregatie tegen te gaan? Wat zijn succesvolle voorbeelden?

3. De B-lijst

De rekenkamer heeft een B-lijst opgenomen met 14 onderwerpen die volgens haar minder prioriteit hebben om in 2009 onderzocht te worden. Om een compleet beeld te hebben van de mogelijke onderwerpen, geven we de lijst hieronder weer. De onderwerpen staan op alfabetische volgorde.

Tabel 3 - B-lijst met onderzoeksonderwerpen die minder prioriteit hebben

Onderwerp	Toelichting
8. Aanbestedingen	De meeste stadsdelen hebben te maken met aanbestedingen. De vraag is of deze aanbestedingen ook volgens de regels plaatsvinden. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Hoe is de toetsing voor (Europese) aanbesteding ingebed in de interne organisatie? Vinden aanbestedingen rechtmatig plaats?
9. Besteding Stedelijke Vernieuwingsgelden	De budgetten voor stedelijke vernieuwing worden door de centrale stad aan de stadsdelen beschikbaar gesteld. Aan de besteding van deze budgetten zijn regels verbonden. De rechtmatige besteding van ISV-gelden wordt jaarlijks door de ACAM beoordeeld. Tussen het starten en afronden van stedelijke vernieuwingsprojecten zitten vele jaren. Een onderzoek naar dit onderwerp bestrijkt dan ook minimaal vier jaar. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Worden de ISV-budgetten aan de juiste projecten besteed (vanuit beleidspunt)? Hoe ver zijn de projecten gefinancierd met ISV in de uitvoering? Hoeveel geld is er nog beschikbaar bij de stadsdelen?

Onderwerp	Toelichting
10. Horecabeleid	Horeca is van belang voor ondernemers en bewoners in Amsterdam. Het zorgt voor vermaak en gezelligheid in de stad. Aan de andere kant kan horeca aan de andere kant een bron van ergernis vanwege de overlast die er door kan worden veroorzaakt. Een goed beleid en een goede handhaving is gewenst. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Is er een eenduidig horecabeleid opgesteld? • Vindt de vergunningverlening doelmatig plaats? • Is de handhaving in lijn met het beleid? • Hoe ervaren burgers/ondernemers de handhaving van het horecabeleid?
11. Leerplicht/Schoolverzuim	Een van de ambities uit het bestuursakkoord stad en stadsdelen is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters. Hierbij is het handhaven de leerplicht en het terugdringen van schoolverzuim van belang. De SAS hebben afspraken vastgelegd in het Verbeteringsprogramma Leerplicht. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Is het beleid doeltreffend? • Worden de middelen doelmatig ingezet?
12. Nieuwe stadsdeelkantoren	Het aantal stadsdelen zal in de toekomst kleiner worden. Toch (ver)bouwt een aantal stadsdelen haar stadsdeelkantoor of heeft dat gedaan. Een aantal stadsdelen zijn bezig met plannen voor nieuw te bouwen stadsdeelkantoren. Volgens een in april 2007 aangenomen motie dienen de centrale stad en de stadsdelen hun kantoorbehoefte zoveel mogelijk binnen de bestaande leegstaande voorraad op te lossen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre is (ver) bouw noodzakelijk en onderbouwd? • Heeft de (ver) bouw doelmatig plaatsgevonden in termen van risicoafdekking en financiële beheersing?
13. Onderwijshuisvesting	Het stadsdeel is ten aanzien van onderwijs ondermeer verantwoordelijk voor de huisvesting van onderwijsinstellingen. Een aantal stadsdelen is bezig om een inhaalslag te maken ten aanzien van het onderhoud van de onderwijsgebouwen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de resultaten van de inhaalslag zoals beoogd (doeltreffendheid)? • Hoe doelmatig vindt deze inhaalslag plaats?
14. Ontwikkeling Voorschool	Een van de doelen van het stedelijke beleidsprogramma Jong Amsterdam en van vele stadsdelen is een succesvolle schoolloopbaan voor de Amsterdamse jeugd. Een van de onderdelen hiervan is het vergoten van het bereik van voorscholen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Hoever zijn de stadsdelen? • Wat is het huidige bereik van de voorscholen? • Worden de doelstellingen gehaald?
15. Reclamebeleid	Steeds meer stadsdelen staan toe dat er (langdurig) geveldoeken met afbeeldingen, teksten, reclame aan te verbouwen panden hangen. Vaak zelfs zonder dat er activiteiten gaande zijn. In toenemende mate hebben omwonenden in stadsdelen kritiek op de reclame-uitingen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Welk reclamebeleid hanteren stadsdelen? Wordt het beleid nageleefd? • Hoe communiceren stadsdelen over verstrekte vergunningen? • Wat zijn de opbrengsten voor de stadsdelen? Is er een schadevergoeding voor gedupeerden?
16. Sociale pijler bij stedelijke vernieuwing	De doeltreffendheid van het beleid ter versterking van de sociale structuur in stadsdelen. Er kan ook gekeken worden naar de voortgang en het financiële beheer rond de uitvoering van het stedelijke vernieuwingsplan.
17. Taaltrajecten oudkomers	De doeltreffendheid en doelmatigheid van taaltrajecten, in het bijzonder voor 'oudkomers' in stadsdeel De Baarsjes.

Onderwerp	Toelichting
18. Vastgoedbeheer	<p>Er zijn meerdere vormen om het vastgoed van het stadsdeel te beheren, bijvoorbeeld in eigen beheer of via een beheerorganisatie. Verschillende stadsdelen hebben recent een vastgoedbeleid vastgesteld. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig wordt het vastgoed beheerd? • Welke beleidsoverwegingen liggen daaraan ten grondslag en worden die gerealiseerd (doeltreffendheid)?
19. Verzelfstandiging openbaar onderwijs	<p>De meeste stadsdelen hebben het proces van verzelfstandiging van het openbaar onderwijs afgerond. Deze werkwijze moet leiden tot verbeteringen van de onderwijskwaliteit, het leveren van een meer toegewijd bestuur en uiteindelijk ook financieel voordeel. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wordt er meer kostenefficiënt gewerkt (doelmatigheid)? • Is de onderwijskwaliteit verbeterd (doeltreffendheid)?
20. Vorderingen, leningen en garanties	<p>Stadsdelen hebben in verschillende mate vorderingen uitstaan, hebben leningen verleend of zich garant gesteld voor bepaalde bedragen. Dit kan consequenties hebben voor de financiële risico's die stadsdelen lopen. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke bedragen aan vorderingen, leningen en garantiestellingen zijn er bij stadsdelen? • Welke risico's lopen stadsdelen hiermee?

R a

Bijlage 3 – Leden van de klankbordgroep

Bos en Lommer

Jeroen van Berkel PvdA (Raadslid)

De Baarsjes

Coos Hoebe GroenLinks (Fractievoorzitter)

Geuzenveld-Slotermeer

Johan Krop LSG (Raadslid)

Oud-West

Leen Beukelaar SP (Fractievoorzitter)

Slotervaart

Harm Miedema VVD (duo-raadslid)

Westerpark

Margreet de Boer Groen Links (Raadslid)

Zeeburg

Tanya Sancisi-Vellekoop D '66 (Duo-raadslid)

ZuiderAmstel

Jan Kok GroenLinks (Fractievoorzitter)

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

